

Stručno-razvojni centar Dječjeg vrtića „Montessori dječja kuća“
Split

Kako biti kompetentan odgojitelj/stručni suradnik u dječjem vrtiću?

- radionica -

mr. spec. Žana Pavlović, prof. psih.

Plan radionice:

Aktivnost	Trajanje
• Uvodna aktivnost • Doviši rečenicu: „Ja sam...dolazim iz...i najbolja sam..a trebala bi raditi na... • Osobine (kompetentnog) odgojitelja?	20 min
• Kompetentan odgojitelj/suradnik – što je to? (teorija)	15 min
• Psihodrama • Podjela u dvije skupine: Izaberi jednu problemnu situaciju • Zajednička diskusija	55 min
• Ukupno	90 min

Dopuni rečenicu!

Ja sam _____
dolazim iz _____ i najbolja
sam _____ a trebala bi
raditi na _____.

Osobine kompetentnog odgojitelja/stručnog suradnika?

(Oluja ideja)

-

-

-

-

-

-

Kompetentan (dobar, kvalitetan) odgojitelj

- integrira **stručnost i osobnost** odgojitelja
- **stručnu kompetenciju** odgojitelja čine znanja o djeci, njihovom razvoju i potrebama te sva druga, stečena znanja tijekom profesionalnog obrazovanja i/ili dodatnog stručnog usavršavanja.
- **osobnost ili ličnost odgojitelja** predstavlja sve njegove potencijale, životna iskustva i posebne talente.
- Obje ove komponente, stručna kompetencija i osobnost **ključne su sastavnice** svakodnevnog ostvarivanja profesionalne uloge odgojitelja.
- Emocionalna kompetencija

Zašto je važna emocionalna kompetencija odgojitelja?

- **emocionalna kompetencija** omogućava bolje prepoznavanje i razumijevanje emocionalnih potreba djece. U situacijama stresa - emocionalna kompetencija još više dolazi do izražaja (Ramos i sur., 2007).
- Djeca mogu imitirati **odgojiteljski način** izražavanja emocija, a odnos između odgojitelja i djeteta može biti pod utjecajem toga kako se odgojitelj **nosio sa dječjim neugodnim** emocijama (prema Ahn, 2005).

6 poželjnih psiholoških osobina odgojitelja

- Wilson i Headley (1999.) navode kako je **fizičko zdravlje**, tj. dobro zdravstveno stanje nužan preduvjet dobrog obavljanja ovog posla koji zahtijeva visoku razinu energije.
- „**Odgojno**” poželjne osobina ličnosti:
  - 1. Psihičko zdravlje** – u svakodnevnom kontaktu s djecom, odgojitelj je osoba koja treba biti **emocionalno dostupna**, sposobna za fizičku bliskost, empatiju i razumijevanje. Biti odgojitelj znači moći se adekvatno nositi s mnogim emocionalnim zahtjevima koje djeca imaju.

6 poželjnih psiholoških osobina odgojitelja

2. Pozitivna slika o sebi – kompetentan odgojitelj osjeća se dobro u svojoj koži, siguran je u sebe i svoje znanje, često se za njega može reći kako mu djeca sama prilaze.

3. Fleksibilnost – promjene dnevne rutine ne uzrujavaju ga već pred njega postavljaju nove izazove.

4. Strpljivost – što je dijete mlađe, ova je karakteristika važnija. Djeca rane dobi od odrasle osobe traže više pažnje i nadzora što često odgojitelja dovodi do iskušavanja granica strpljenja.

6 poželjnih psiholoških osobina odgojitelja

5. Pozitivan model – On je svjestan da je pod stalnom prismotrom djece koji uče oponašajući ga. Kompetentan odgojitelj vrlo je svjestan važnosti svojeg pozitivnog stava i ponašanja.

6. Otvorenost – kompetentan odgojitelj otvoren je za nove spoznaje, spreman je učiti i usavršavati se.

Pojam **emocionalna kompetencija** objedinjuje svih šest poželjnih osobina odgojitelja!

Mentalizacija

- “Mentalizirati” – vidjeti **sebe izvana i druge iznutra** na pravi način.
- Biti svjestan onoga što se događa u našem umu, ali i u umu drugog čovjeka.
- **Mentalizacija nije jednostavan proces** jer misli i osjećaji drugih ponekad su u skladu s našima a **vrlo često su različiti**.

Razvoj mentalizacije

- Djeca uče mentalizirati unutar odnosa sa značajnim osobama s kojima odrastaju (roditelji, odgojitelji). Psihička zrelost tzv. značajnih drugih **temelj je stvaranja zdravog djetinjstva** (Marčinko, 2014.)
- Roditelji s visokim stupnjem empatije – dobar model.
- Proces učenja mentalizacije traje i kroz odraslo doba.
- Problemi mentalizacije često rezultiraju znatnim teškoćama u odnosima s drugima.
- **Prepoznavanje različitih dimenzija** iste situacije, koje se mogu nadopunjavati, ne isključivo po crno-bijelom tipu.

Mentalizacija i tipovi privrženosti

- Privrženost - **emocionalna veza** koja se razvija između roditelja - skrbnika i djeteta.
- Skrbnikovi odgovori na djetetove potrebe i traženje pažnje oblikuju **vrstu (oblik) privrženosti**.
- **4 tipa privrženosti**: sigurna, anksiozno-izbjegavajuća, ambivalentno-opiruća i dezorganizacijsko-kontrolirajuća privrženost.
- Anksiozno-izbjegavajući tip privrženosti se povezuje uz **agresivno ponašanje djece i njihove hostile reakcije prema okolini** (Suess, Grossman i Sroufe, 1992. prema Marčinko, 2014.)

„Najveća sreća u životu je uvjerenost da smo voljeni – voljeni zbog toga kakvi jesmo ili još više, usprkos tomu kakvi jesmo“.

Viktor Hugo

Teorija privrženosti i odnos djeteta prema odgojitelju

- Teorija privrženosti (J. Bowlby) predstavlja teorijski okvir za razumijevanje **odnosa prema odgojitelju** koji dijete razvija već pri ulasku u predškolsku ustanovu.
- „Osnovni zadatak” privrženosti je **razvoj osjećaja sigurnosti** tijekom procesa odrastanja.

Tipovi privrženosti odgojitelj - dijete

- Autori Howes i Hamilton (1993) opisuju odnos **koji dijete može izgraditi** s odgojiteljem (prema Klarin, 2006):
  - a) dijete **ne mora izgraditi isti oblik** privrženosti s majkom i odgojiteljem
  - **b) dijete može izgraditi sličan** odnos privrženosti.
- Odnos s odgojiteljem može biti **kompensacija nesigurnoj privrženosti** koje je dijete formiralo s majkom.
- Poteškoće privrženosti koje se javljaju proizlaze iz nemogućnosti djeteta da se veže za jednog odgojitelja s obzirom na njihovu **čestu izmjenu, napuštanje posla ili premještanje u drugu skupinu** na

“Dovoljno dobra majka”

- **Svaka prosječna (psihički zdrava) žena** može biti „dovoljno dobra majka“ (Winnicott, 1976) tj. majka usklađena s potrebama djeteta.
- “Dovoljno dobra majka” – majka koja može pogriješiti, koja nije savršena (jer takva ne postoji), majka koja se trudi, majka koja se pita i traži odgovore, majka koja prihvaća pomoć kada joj je potrebna..

„Dovoljno dobra majka” - Dovoljno dobar odgojitelj

- Odgojitelju treba velik **empatijski kapacitet**, ljubav prema svom poslu i učenje na vlastitim greškama i iskustvima.
- “Dovoljno dobar odgojitelj” može biti osoba koja ima **volju i ljubav prema tom poslu** i dovoljno **znanja o svjesnim i nesvjesnim** zamkama ovog plemenitog zanimanja (Vidović, 2005.)

Poruka...

“Kako god kvalitetan bio program koji se nudi djetetu predškolske dobi i koliko god kvalitetni bili materijalni uvjeti njegove provedbe, svi istraživači, teoretičari i sudionici odgojno-obrazovnog procesa slažu se da **kvaliteta njegove provedbe ponajprije ovisi o odgojitelju**“.

(Milanović, 2005.)

Kako biti dobar odgojitelj/stručni suradnik u vrtiću?

- Znanjem, stalnim nadograđivanjem, učenjem
- Iskustvom, otvorenošću za nova iskustva
- Empatijom

Psihodrama

- Tvorac Moreno, franc. psihijatar, 1946.
- Terapijska metoda „kao da”
- Uvid u problemnu situaciju na drugačiji način
- Nije bitna dramska, scenska, glumačka izvedba
- Iza svakog ponašanja – krije se logika emocionalnih zbivanja
- Igra – ima regresivni karakter za odrasle, osvještavaju se potisnuti sadržaji, “kroz igru je sve lakše”
- Scenario (neka problemna situacija)
- Podijeliti uloge (onaj koji daje scenario)
- Sve je dozvoljeno (drugi spol, dvojnik, improvizacija)

Hvala na pažnji!

mr.spec. Žana Pavlović, prof. psih.

Dječji vrtić Cvrčak Solin

Zvonimirova 71, Solin

pavlovic.zana@yahoo.com

021 533 210, 091 438 10 25

www.psihologzadjecu.com

Fb stranica: Žana Pavlović, dječji psiholog